

AHO JUHANI

TUOMIO

Juhani Aho

Tuomio

«Public Domain»

Aho J.

Tuomio / J. Aho — «Public Domain»,

© Aho J.

© Public Domain

Содержание

HENKILÖT:	5
ENSIMMÄINEN NäYTÖS	6
Конец ознакомительного фрагмента.	16

Juhani Aho

Tuomio / Kolminäytöksinen näytelmä

HENKILÖT:

HANNA LINDH, omaa sukua von Falck.

YRJÖ, hänen poikansa.

AILI, hänen tyttärensä.

EDVARD LINDH, kuvernööri.

HILDA LINDH, hänen rouvansa.

POLIISIMESTARI.

REHTORI SAARINEN.

PESONEN.

TILTA.

Tapahtumapaikka läänin pääkaupunki. Aika routavuosien synkin aika ennen vuotta 1904.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

Kuvernööri Lindhin luona. Huone toisessa kerroksessa. Uudet huonekalut, epäaistikasta tusinatyöliä. Oikealla työpöytä ja telefoni. Vasemmalla sohva ja sen edessä pöytä ja tuoleja. Oikealla kaksi ovea. Vasemmalla ovi ja nurkkaikkuna, josta näkyy kylmä talvinen aamumaisema: kaupunki ja vanha kirkko ja sen edessä puisto huurteisine koivuineen. Talojen piipuista nousee vaaleita savuja suoraan ilmaan. Perällä kaksoisovi, joka vie korridorin, missä näkyy alikertaan laskeutuvat raput. Uuni lämpii.

PESONEN, vanhanpuoleinen mies, läänin vahtimestarin virkapuvussa, ottaa raskaasta laukusta esille kirjeitä ja asiakirjoja ja asettelee niitä pöydälle.

TILTA, keski-ikäinen ihminen, kohentelee uunia.

PESONEN. Kumpikos kääri se nyt oli kuvernöörille ja kumpiko tuonne lääninhallitukseen?

TILTA.

Eikös niissä näy osoitteita?

PESONEN. Vaan saakos niistä sitten selvän niistä nykyajan osoitteista. Siinä se on se jokapäiväinen kiipeli. Eihän tuota ennen siitä ruotsistakaan paljoa, vaan olivathan toki puustavit kuitenkin samat... Joo, joo, aika aikaa kutakin... Se on nyt kai tämä pienempi sille itselleen ja isompi hallitukseen.

TILTA. Montakohan ilmiantoa lienee tuossakin taas? Rouva sanoo, että niitä tulee tukuttain joka päivä.

PESONEN.

Tässä on kirje kuvernöörskalle.

Antaa sen Tildalle.

TILTA. Näkyy olevan nuoreltaherralta Helsingistä. Papalleen se ei enää milloinkaan kirjoita. Eikä neitikään. Eivät ilenneet omat lapsetkaan enää jäädä isän taloon. Ei tultu jouluksikaan kotiin. Että tekin viitsitte, vanha mies, tuon kuskipukilla istua ja kuletella häntä ympäri lääniä poikia arvannostoon ahdistamassa.

PESONEN.

Eihän sitä, vaan kun on sääli sitä eläkettäkin—kun jo on lopuilleen kolmekymmentä vuotta tätä palvelusta tehnyt monen maaherran aikana.

Pitikin pahan nenällä tulla tämän uuden komennon, juuri kun virka-aika oli täytyvässä.

Katsahtaa syrjittäin kulmaansa alta.

Vaan tässähan tuo näkyy olevan Tiltakin.

TILTA.

Sanoin jo itseni irti.

PESONEN.

Milloinka?

TILTA. Juur'ikään viedessäni puita kuvernöörskan huoneeseen. Ei sitä kehtaa enää ihmisten eikä itsensäkään tähden. Kun eivät tuttavat torilla enää tervehdikään, ja takanapäin haukkumasanoja heitellään: »Poprikohvin kätyrin kätyri, kätyrin kätyri!»—vaikka onhan minulla ne »Vapaat sanat» ja kaikki.

PESONEN.

Ka, en ollut muistaakaan.

Kaivaa kengänvarresta kirjeen ja antaa sen Tildalle.

TILTA.

No, siinähan ne on!

Alkaa lukea.

Tässä on juuri tästä meidän ... jopa sanotaan taas suoria sanoja ... kuulkaahan...

PESONEN. Hätyäntyy. Elä sinä, Jumalan luoma, toki täällä niitä lehtiäsi lue! Mene toki, veikkonen, edes kyökkiin! Tilta lukee yhä. Päänsä kaupalla tässä ilmankin. Eilenkin, kun ajettiin kaupunkiin, niin vähän matkaa tuolla puolen tullin pomahti kivi metsästä kuomiin. Saattaa ne semmoiset sattua vielä kuskiinkin. Siihen ne vasta sattuu. Ja mistä sen tietää, mikä vielä sattuu. Itsellään sillä ei ole mitään hätää kuomin sisässä. Kun jaksaisi vielä tämän talven.

TILTA. Kuulehan, mitä sanoo...

PESONEN.

Ole ...

Menee.

ROUVA LINDH, keski-ikäinen, alakuloinen, vaaleaverinen, hyväntahtoisen näköinen, tulee saali hartioilla, aamuviluisena.

ROUVA LINDH.

Yhä vain tätä pakkasta kestää. Tilta lisää vielä puita kaikkiin uuneihin.

Katsoo lämpömittaria.

Kolmekymmentä astetta.—Juna siellä kolisee, niin että kuuluu tänne asti.

Ystävällisesti Tildalle.

Mikä nyt sitten on oikein syynä siihen, että Tilta tahtoo jättää vanhan paikkansa?

TILTA. Ei vastaa.

ROUVA LINDH.

Ja kesken vuoden?

TILTA.

Kyllä kuvernööriska syyn tietää. On siitä ollut siksi paljon puhetta.

ROUVA LINDH.

Joku on varmaan yllyttänyt Tiltaa.

TILTA.

Kyllä minä ymmärrän yllyttämättäkin.

ROUVA LINDH.

Tilta nyt sentään mieltii, ennenkuin lopullisesti päättää.

TILTA.

On jo mietitty.

Menee.

KUVERNÖÖRI LINDH, keski-ikäinen, harva tukka, hiukan kalju, pidätetyn hermostunut, epäluuloinen ilme kasvoilta, tulee peremmästä ovesta oikealta ja menee aukomaan postiansa.

TILTA. Tuo teekeittiön ja asettaa sen pöydälle sohvan eteen.

LINDH. Tildalle.

On tapana sanoa hyvää huomenta.

TILTA.

Huomenta.

Menee.

ROUVA LINDH. Laittelee teekeittiötä.

Hän sanoi itsensä irti.

LINDH.

Vai niin, ja mistä syystä?

ROUVA LINDH. Huoahtaen merkitsevästi, hiukan katkerasti. Kai siitä syystä, mistä kaikki muutkin ihmiset ovat kääntäneet meille selkänsä.

LINDH. Koettaa naurahtaa ja olla huoleton. Piiatkin! Mainiota! Kai se on »kansalaiskatkismuksen» huoneentaulussa niin käsketty. Hauska nähdä, että jalot opetukset lankeavat hyvään maahan. Soittaa telefoonია. Poliisimestarille.—Halo! Se on kuvernööri Lindh.—Tehkää hyvin ja käykää kasarmilla pataljoonan päälliköltä ottamassa selkoa siitä, miten hän huomenna kutsunnassa ... vai niin, olette jo käynyt. Pieni kävelyretki kaupungin läpi ja lyseon ohi ... se kyllä riittää. Tulette sitten puheilleni. Hyvä on.

Soittaa kiinni.

ROUVA LINDH. On pysähtynyt toimessaan ja kuunnellut, moittiva ilme kasvoillaan.

Mutta onko nyt venäläiseen apuun turvautuminen tarpeellista?

LINDH. Olantakaisesti. On olemassa nimenomainen määräys ilmoittaa asianomaisille sotilasviranomaisille siitä, milloin kutsunnat alkavat. En voi estää heitä marssimasta, missä tahtovat.

ROUVA LINDH. Siitä saavat taas uutta aihetta käydä kimppuusi. Kaikki pannaan tietysti sinun syyksesi.

LINDH. Ja siitä minä välitän niin herttaisen vähän, että kaikki lisä siltä taholta päinvastoin on minulle sydämellisen tervetullutta. En voisi hyvin, ellen saisi panetteluista ja solvauksista jokapäiväistä annostani.

ROUVA LINDH.

Kuinka kaikki tämä vielä mahtanee päättyäkään!

LINDH. On silmäillyt jotakin kirjettä ja heittänyt sen pöydälle. Se kai päättyy niin, että minut jonakin kauniina päivänä ammutaan. Ja sittenhän on kaikki hyvin! Oikeus riemuitsee, ja pahuus on saanut ansaitun palkkansa.

ROUVA LINDH. Kuinka sinä voit, Edvard?

LINDH. Sittenhän olisin minäkin marttyyri, sitten tehtäisiin minustakin kansallinen pyhimys.

ROUVA LINDH.

Edvard, lakkaa nyt jo...

LINDH. Ottaen taas kirjeen. Tämä on kai olevinaan »viimeinen varoitus»: »Poistu tai kuole». Se saapuu jo kolmannen kerran ja joka kerta yhä suuremmilla kirjaimilla.

ROUVA LINDH.

Eikö sinulla ole aavistustakaan siitä, keneltä se on?

LINDH.

Ei, mutta se kai saadaan aikanaan tietää—saat ainakin sinä.

ROUVA LINDH. En todella ymmärrä, kuinka sinä viitsit ja voit. Mitä hauskuutta voi sinulle tuottaa tuommoinen?

LINDH. Hetken kuluttua.

Olet saanut kirjeen.

ROUVA LINDH.

Kaarlo on muuttanut nimensä.

LINDH. Miksi minulla nyt on kunnia kutsua poikaani—jos tiemme joskus vielä sattuisivat yhteen?

ROUVA LINDH.

Olisi hän voinut olla sen tekemättä.

LINDH. Se oli kuitenkin turvallisinta. Tarvitaan hiukan rohkeutta tätä nykyä kantaa Lindhin nimeä. On yhä availut kirjeitä ja ristisiteitä. Täällä on lisää samaa sorttia. Urheaa väkeä, toden totta, nuo perustuslailliset: nimettömiä uhkauskirjeitä, nimettömiä haukkumakirjoituksia maanalaisissa sanomalehdissä. »Petturi!»— »Roisto!»—»Edvard Andrejevitsch!»—»Veljesi veri huutaa!» ... ja niin edespäin, ja niin edespäin...

Avaa kuoren, josta tulee esille »Vapaat sanat». Silmäilee niitä ja lukee otsakirjoituksia.

»Epälaillinen kuvernööri Lindh ja kutsunnat» ... »Titulus Lindh ja kuntien sakot»... Heittää lehden pöydälle.

Sen nyt vielä voi käsittää, etteivät tällaiset sissit ja sala-ampujat pane puumerkkiä nuoliinsa, mutta se minua lievimmin sanoen kummastuttaa, että nuo vapaat, hyvässä turvassa olevat merentakaiset kynäniekat, joita ei mikään vaara uhkaa, eivät rohkene, jotakin poikkeusta lukuunottamatta, esiintyä omilla nimillään. Mitä heidän tarvitsee pelätä? Ovathan he hyvässä turvassa äiti Svean lämpimässä, suojaavassa sylissä.

ROUVA LINDH. Selin, toisella puolella huonetta, teepöydän ääressä.

Eivät he kaikki ole siellä.

LINDH

Sanoitko jotakin?

ROUVA LINDH.

En juuri mitään.

LINDH. Kunnia, maine, marttyyrikehä, samalla kun elävät niin hyvin kuin ennenkin Suomen kansan heille keräämillä varoilla.

ROUVA LINDH. Käännähtäen. Niillä, jotka eivät ole maasta karkoitettujen hyväksi mitään antaneet, ei myöskään ole oikeutta vaatia heitä niistä tilille.

LINDH. En minä ole vaatinutkaan ketään tilille. Sitä paitsi ei meiltä ole pyydettykään mitään, eivätkä meidän rahamme olisi kai kelvanneetkaan.—Ja kuitenkin, kuka tässä lopulta lienee se, joka on eniten antanut ja eniten uhrannut.—Vai niin, Tiltakin on jättänyt sisään eronhakemuksensa. Pyytäkö hän myöskin elinkautista eläkettä?

Haukottelee ja nauraa hermostuneesti.

ROUVA LINDH.

Sinä olet taas nukkunut huonosti.

LINDH. En voi sanoa, että olisin nukkunut huonosti—sillä en ole nukkunut ollenkaan.

ROUVA LINDH. Puhjeten. En minäkään ole nukkunut, en yhtä rauhallista, painajaisetonta yötä, sitten kun heidät vietiin.

LINDH. On koko ajan ollut hermostuneessa, pinnistetyssä tilassa, kiivastuen, heittäen paperit pöytään ja menen kätet ojennettuina rouvansa eteen. Mutta enhän minä häntä karkoittanut! Kuinka monta kertaa täytyy minun sanoa, *etten minä häntä karkoittanut!*

ROUVA LINDH. Mutta et myöskään tehnyt mitään sen estämiseksi.

LINDH. Ja mitä olisin minä, virkkaatekevänä kuvernöörinä toimiva lääninsihteeri, voinut tehdä asiassa, johon tuli käsky korkeimmasta paikasta? Mitä olisi mikään auttanut? Asia oli sitä arkaluontoisempi, kun se koski omaa veljeäni. Kääntyen pois ja menen takaisin pöytänsä ääreen. Onhan sitä paitsi jälestäpäin nähty, mitä tuloksia on ollut tekemisistä ja välittämisistä. Hän yhtä vähän kuin muut karkoitettut ei voi ajatellakaan kotiintuloaan niin kauan kuin ei suostu edes —ilmoittamaan haluavansa päästä. Onhan suorastaan järjetöntä, naurettavaa pinnistää passiivisen vastarintansa periaatteet aina siihen, että katsotaan alistumiseksi käyttää hyväkseen oikeutta lähteä Ruotsiin, silloin kun se sallitaan—ja että suorastaan pakottamalla pakotetaan viranomaisia vastoin heidän tahtoaan viemään Venäjälle—mitä sellaisen hyväksi voi kukaan tehdä?

ROUVA LINDH. Jos emme olisi voineetkaan muuta tehdä, niin olisimme ainakin voineet olla vastaanottamatta tätä virkaa—juuri kohta sen jälkeen.

LINDH. Kiivastuen. »Me ... me...» Miksi sinä aina puhut »meistä»? Minähän tässä olen syypää, syntipukki, sinähän olet viaton kaikkeen, puhdas niinkuin pulmunen lumella. Vapaa kaikesta, vapaa lähtemäänkin, jättämään eronhakemuksesi—niinkuin Tilta.

ROUVA LINDH. Tyynesti.

Sinähän tiedät, etten kaikesta huolimatta voi enkä tahdo sinua jättää.

LINDH. Kohauttaa olkapäitään.

No niin.

Hetken äänettömyys.

ROUVA LINDH.

Tänään on kulunut vuosi siitä, kun heidät vietiin.

LINDH. Ei »kun vietiin», vaan »kun heidän itsensä teki mieli mennä». Ei heitä olisi viety, jos olisivat tehneet niinkuin muutkin ja menneet maanpakoon. Mutta Hanna von Falckin täytyi tietysti olla jotakin aivan erikoisempaa kuin kaikki muut. Hänen miehensä ei sopinut »alistua» edes senkään vertaa kuin jonkun »von sen» tai »von sen» ja lähteä heidän kanssaan Ruotsiin. Hänen täytyi Vjatkiaan! Se oli uljaampaa, komeampaa.

ROUVA LINDH. Keskellä yötä tultiin hänet ottamaan, santarmien välissä raastettiin tuo keuhkotautinen mies vuoteestaan ja vietiin asemalle ja pantiin puolikylmään vaunuun kolmenkymmenen asteen pakkasessa—juuri niinkuin nyt. Ja millaista mahtoi olla sitten rajan takana, perillä...

LINDH. Raastaa tukkaansa. Tämä elämä on helvettiä! Jos sinulla ei heti aamulla ole minulle mitään muuta sanottavaa ... jätä minut rauhaan! Minä pyydän, minä en voi enää mitään siihen ... mikä on tapahtunut, se on tapahtunut.

Pitkä äänettömyys.

ROUVA LINDH.

Etkö ota teetä?

LINDH.

En ... tai annahan.

Juovat toinen toisessa päässä pöytää. Äänettömyys.

LINDH. On koettanut rauhoittua ja sytyttänyt sikarin. Sinä sanot, ettei ole mitään tehty. Minä voin kuitenkin ilmoittaa, että on tehty paljonkin, enemmän kuin *meiltä* koskaan olisi voitu vaatia. On pantu liikkeelle kaikki voimat, mitä suinkin on voitu panna. Johtajat Helsingissä, samat miehet, joiden ikkunoita on särjetty ja seiniä tahrattu, joita on parjattu ja häväistetty konniksi ja isänmaan pettureiksi, ovat käyttäneet viimeisen vaikutusvaltansa lieventääkseen vanhan ystävänsä kohtaloa. Asia on nyt niin pitkällä, että jos Mauri vain tahtoo, voi hän milloin hyvänsä lähteä sieltä joko ulkomaille tai palata kotiin.

ROUVA LINDH.

On tietysti olemassa ehtoja, joita hän ei voi alistua täyttämään.

LINDH. Ulkomaille siirtymiseen ei ole mitään muita ehtoja, kuin että hän pyytää sitä. *Se* hänen tietysti täytyy tehdä. Mitä taas kotiin palaamiseen tulee, niin on hänet asetettu samaan asemaan kuin vangittu sotilas, jonka sallitaan kunniasanaan vastaan oleskella jollakin määrättyllä alueella. Mauri saa, jos tahtoo, asettua vaimonsa sukulaisten maatilalle Hämeeseen sillä ehdolla, ettei siirry yli pitäjän rajan.

ROUVA LINDH. Ilostuen.

Mutta siinähan ei pitäisi olla mitään alentavaa!

LINDH. Jos hän katsoisikin asiaa siltä kannalta, ei sitä katso siltä kannalta Hanna eikä perhe. Ja olkoon se heidän asiansa. On tehty, mitä on voitu. Enempää ei voida vaatia. Mutta älkööt ainakaan nyt enää tulko meidän edessämme loistelemaan marttyyrikruunuillaan. Se on silloin heidän oma asettamansa kruunu, ja se on kuin onkin narrin kruunu.

ROUVA LINDH.

Joko asia on esitetty Maurille?

LINDH.

Kaksi viikkoa sitten meni hänelle asiasta kirje.

ROUVA LINDH.

Kuka sen hänelle kirjoitti? Sinäkö?

LINDH.

Minä.

ROUVA LINDH. Hetken päästä. Sinua näyttää tyydyttävän se, että olet tehnyt, mitä olet voinut, välittämättä tuloksesta. Minä en tule saamaan tässä maailmassa rauhaa, ennenkuin he ovat palanneet, olkoon sitten syy tai ansio kenen tahansa.

LINDH. Sinä kai ymmärrät, että tämä on asia, josta ei vielä saa hiiskua sanaakaan kenellekään. PESONEN tulee.

PESONEN.

Siellä on joku rouvasihminen, joka pyrkii herra kuvernöörin puheille.

LINDH. Ettekö sanonut, ettei vielä ole vastaanottoaika?

PESONEN.

Sanoin, mutta hän pyysi kysymään, eikö ehkä kuitenkin soveltuisi.

LINDH.

Kuka hän on?

PESONEN. Ei sanonut nimeään.

LINDH. Pesonen ei tuntenut häntä?

PESONEN. En tuntenut äänestä. Vaan se on mustissaan ja sillä on musta harso silmillään.

LINDH. Antaa hänen tulla.

PESONEN menee.

ROUVA LINDH. Edvard, sinun täytyy olla varovainen tuommoisten vierasten suhteen, jotka eivät ilmaise edes nimeään. Minä menen häntä vastaan.

LINDH.

Tuo nyt on lapsellista.

ROUVA LINDH kuitenkin lähtee menemään.

Hilda, sinä saatat minut naurunalaiseksi.

On kuitenkin noussut ja poistunut teepöydän luota työpöytänsä taa.

HANNA tulee, mustiin puettuna ja musta harso silmillä.

LINDH. Ketä on minulla kunnia—?

HANNA. Siirtää harson silmiltään. Hän on tummaverinen, lujapiirteinen, kasvot ilmaisevat kärsimyksiä. Esiintyy kylmästi ja arvokkaasti.

LINDH.

Hanna!

ROUVA LINDH. Hanna! Onko se mahdollista!

Rientää häntä vastaan syleilläkseen häntä, mutta Hanna antaa ainoastaan kätensä.

Mutta otahan päältäsi!

HANNA. Päästämättä lähelle, jäykästi.

Kiitos, mutta ehkä sallitte, että olen näin. Minun täytyy heti mennä.

Minulla olisi kiireellistä asiaa herra kuvernöörille.

ROUVA LINDH. Olet tullut takaisin!—Olen niin iloinen.—Entä—entä Mauri, onko hänkin palannut?

HANNA.

Palannutko? Niin, tavallaan...

ROUVA LINDH.

Todellakin!—Hän siis—te siis—? Edvard!

HANNA.

Kuvernööri ei nähtävästi ole saanut sähkösanomaani?

LINDH. En, en ole saanut mitään sähkösanomaa. Olen ollut matkoilla, palasin vasta eilen illalla myöhään. Ilmoititteko siinä tulostanne?

HANNA.

Ilmoitin.

LINDH.

Todellako? En voi sanoa, kuinka minua ilahduttaa...

HANNA. Ilmoitin siinä, että Mauri on kuollut.

LINDH.

Kuollut?

ROUVA LINDH.

Kuollut? Mauriko? Herra armahtakoon!

LINDH.

Matkallako?

HANNA.

Matkalla? Ei, perillä.

ROUVA LINDH.

Milloin hän kuoli?

HANNA. Kolmantena päivänä tätä kuuta.—Ilmoitin samalla, että olin saapunut vainajan ruumiin kanssa rajalle Valkeasaareen, mutta että santarmit estivät meidät pääsemästä edemmä.

ROUVA LINDH. Huudahtaen.

Ne eivät sallineet sinun tuoda?... Edvard!

LINDH.

Se oli todella ... mutta se on kai...»

ROUVA LINDH. Eivät sallineet! Mutta eivätkö karkoitettut saa enää kuolleinakaan palata?

Vaan saatiinhan Lyly tuoda?

LINDH.

Se on—se on ehkä juuri sentähden...

HANNA. Kielto ei ollut ehdoton. Minulle ilmoitettiin, että pidätys voitaisiin peruuttaa, jos hankittaisiin asianomainen lupa.

ROUVA LINDH.

Hanna raukka...

LINDH.

Eikö Hanna heti sähköttänyt hänen ylhäisyydelleen?

HANNA.

Kenelle?

LINDH.

Tarkoitan ... kenraalikuvernöörille.

HANNA. Ah, Bobrikoffille? En, en sähköttänyt hänelle, sillä minulle ilmoitettiin, että tarvittaisiin ainoastaan sen läänin kuvernöörin suostumus, jonka alueelle oli aikomus viedä vainaja, ja sentähden he kehoittivat minua sähköttämään tänne.

LINDH. Tutkivasti.

Santarmitko kehoittivat?

HANNA.

Niin, tai oikeastaan asemapäällikkö; minä en puhunut heidän kanssaan.

LINDH. Niinkuin edellä.

Siis kuitenkin santarmien kehoituksesta?

HANNA. Niin, heidän kehoituksesta.—Mutta kun täältä ei tullut vastausta, enkä tiennyt, mikä oli syynä viivytykseen, niin lähdin heti ensimmäisellä junalla tänne.

LINDH. Näkyy ajattelevan jotakin muuta.

Olen ollut matkoilla, niinkuin sanoin.

ROUVA LINDH.

Ja sinun täytyi jättää Mauri siksi aikaa sinne?

HANNA.

Enhän voinut muuta.

ROUVA LINDH.

Ja minne hän jäi?

HANNA.

Vaunu vaihdettiin sivuraiteelle erään halkovajan taa.

ROUVA LINDH. Edvard, mene heti telefooniin ja soita sähkölennätinasemalle! Sinun pitää heti sähköttää Valkeasaareen santarmeille! Tee se, tee se heti!

LINDH. On kävellyt levottomasti.

Tietysti... en voi kuitenkaan tehdä sitä telefoonitse.

ROUVA LINDH.

Mutta soitathan sinä muutenkin usein sinne sähkösanomasi?

LINDH. On tehnyt kieltävän kasvojen liikkeen rouvalleen Hannan selän takana.

On siis aikomus, että hautaaminen tapahtuu täällä?

HANNA. Hänen toivonsa oli, että hänet haudattaisiin perhehautaamme lasten viereen.

LINDH.

Milloin se on ajateltu tapahtuvaksi?

HANNA. Niin pian kuin saan siihen luvan. Aikomukseni oli matkustaa heti takaisin, jos mahdollista jo ensi junalla.

ROUVA LINDH. Katsoo kelloaan.

Sinä ehdit vielä, kello 10 ja 45.

HANNA. Siinä tapauksessa voisimme olla täällä jo huomenaamuna, jos ruumisvaunu voidaan liittää postijunaan. Asemapäällikkö arveli, että se voisi käydä päinsä, varsinkin jos hän saa siitä hiukan edeltä tiedon.

LINDH. Huomenaamuna...?

ROUVA LINDH.

Mutta mikset riennä jo sähköttämään. Edvard?

LINDH.

Valitettavasti en voi tehdä sitä ilman muuta.

ROUVA LINDH.

Kuinka et voi?

LINDH.

Semmoinen luvananto ei ole minun vallassani.

ROUVA LINDH.

Mutta santarmithan eivät vaatineet muuta kuin sinun suostumuksesi?

LINDH. Santarmit eivät nähtävästi tienneet, tai eivät olleet tietävinään, että tällaisia tapauksia varten on olemassa salainen kiertokirje maan kuvernööreille.

HANNA. Hymähtäen hiukan.

Onko tällaisiakin tapauksia varten olemassa kiertokirjeitä?

LINDH. Sen jälkeen kun oli toimeenpantu mielenosoituksia tohtori Lylyn haudalla, on olemassa meille annettu määräys, että vastedes sellaisissa tapauksissa on ilmoitettava kenraalikuvernöörille.

HANNA. Valmistautuu lähtemään. Kuvernööri ei siis voi tehdä asiassa mitään kysymättä kenraalikuvernööriltä?

LINDH. On taas kävellyt edestakaisin, aikonut tarttua telefooniin, mutta peräytynyt taas, pysähtyy. Valitettavasti en voi.

ROUVA LINDH.

Mutta jos hän kieltää, Edvard?

LINDH. Levittää käsiään.

Ehkä ... ehkä ei ... tuskin sentään...

ROUVA LINDH. Sinä voit olla tuosta kiertokirjeestä välittämättä. Voithan puolustaa itseäsi sillä, että kun santarmit vaativat ainoastaan _sinun _suostumustasi—sinä voit selittää—aivan hyvin voit sen tehdä—että sinä luulit, että he jo olivat ilmoittaneet asiasta kenraalikuvernöörillekin.

LINDH. Pidättäen kärsimättömyyttään. Mutta jos kerran on niin, niin eihän ole pelkoa, että kenraalikuvernööri tulee tekemään vaikeuksia. Tämähän on vain muodollisuus, jota minä kuitenkin en voi olla täyttämättä.

ROUVA LINDH. Sinun ei tarvitse siitä välittää. Käsittävähän ne, että asia oli kiireellinen—ja onhan kysymys omasta veljestäsi.

LINDH.

Juuri sen vuoksi.

HANNA.

En suinkaan tahdo millään muotoa saattaa herra kuvernööriä välikäteen. Pyytäisin vain saada tietää, kuinka kauan luulette vastauksen tulevan viipymään?

LINDH. Kiireellisiin virkakyselyihin on vastaus joskus saapunut puolenkin tunnin kuluttua, riippuen tässä tapauksessa tietysti kuitenkin kaikki siitä, onko hänen ylh ... onko kenraalikuvernööri tilaisuudessa heti vastaamaan.

HANNA. Saisinko pyytää, että minulle ilmoitettaisiin vastauksen sisältö heti kohta, kun se saapuu.

LINDH.

Tietysti. Minne saan lähettää sanan?

HANNA.

En tiedä, asunevatko lapsemme vielä vanhassa kodissamme.

ROUVA LINDH.

He asuvat vielä siellä.

HANNA. Rouva Lindille. Siinä tapauksessa olisin kiitollinen, jos saisin tiedon vastauksesta sinne.

LINDH.

Sen saatte heti, kun se saapuu.

Menee.

ROUVA LINDH.

Enkö saa tarjota sinulle teetä?

HANNA.

Kiitos, mutta minun täytynee mennä.

ROUVA LINDH.

Etkö voisi odottaa täällä?

HANNA. Kummastuen.

Täälläkö...?

ROUVA LINDH. Vastaus ehkä saapuu piankin. Tule minun puolelleni ... näytät niin väsyneeltä.

HANNA. Kiitos, mutta... Minun täytyy tavata lapset ... ja sitä paitsi ajatella, mitä minun on tekeminen siinä tapauksessa, että tulee kieltävä vastaus.

ROUVA LINDH.

Mutta eihän nyt semmoista toki voine odottaa edes Bobrikoffilta.

HANNA.

Miksei sitäkin?

ROUVA LINDH. Ei, se ei ole mahdollista. Sinä voit olla huoleton. Ei hän voi sitä tehdä Edvardinkaan vuoksi.

HANNA.

Minä nyt kuitenkin menen.

ROUVA LINDH. Pahastuen. Suo anteeksi, että pyysinkään ... mutta minä unohdin ... sinä tietysti halveksit minua niinkuin kaikki muutkin.

HANNA. Entä sinä itse?—En ymmärrä, en suorastaan ymmärrä, kuinka sinä voit olla täällä?

ROUVA LINDH. Enhän ole voinut häntä jättää ... mutta ... minä olisin ollut tuhat kertaa enemmän Vjatkassa kuin täällä...

On vähällä puhjeta itkuun.

HANNA. Ystävällisemmin, ikäänkuin hiukan heltyen. Elä nyt, rakas... Mutta sano minulle, koska nyt kerran itse otit sen puheeksi ... kuinka on sittenkin mahdollista, että te tulitte tähän taloon ... kaiken sen jälkeen, mitä oli tapahtunut ... etkö olisi saanut sitä estetyksi?

ROUVA LINDH. Raukeasti. Minäkö? En ole mitään voinut ... en ymmärrä häntä, en tunne häntä enää. Hän sanoo, että oli hänen velvollisuutensa, hänen isänmaallinen velvollisuutensa ottaa virka vastaan ... olisi muuten tullut venäläinen mies. Täytyi »pelastaa, mitä pelastettavissa on» ... se on nyt sitä, sinä tiedät.

HANNA.

Ja mitä hän on pelastanut?

ROUVA LINDH. Niin, mitä?... Ei meiltä muuten liioin mitään kysytty. Vaadittiin, puristettiin joka taholta, se oli puolueen tahto, johtajain tahto. Sitä vaatii läänin paras, isänmaan onni, suomalaisuuden asia.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.